

Shp $\frac{3}{220}$

Hylli i Dritës

BIBLIOTEKA
KOMBËTARE
TIRANE

3
220

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(II. ad Cor. III. 17).

	Faqe	1
shmi faktor kulture		1
rin e Alfabetit Shqyp	"	8
nt e rregullimit shoqnuer	"	20
tyrës botnore — <i>Dreizehnlinden</i>	"	24
5. Hyjret e veprimi i tyre psikologik në nieri	"	29
6. Niohtime Historike mbf Argjipeshkvijt e Shkupit — <i>Leter „Hyllit të Dritës“</i>	"	33
7. Shka thotë gojdhâna mi vjetersi të Mirditës?...	"	38
8. Urti e burri ndër banorë të Cemit	"	43
9. Lajme rrokull Shqypnis	"	49
10. Lajme rrokull botës	"	54
11. Bibliografi	"	61
12. Quo Vadis...? — Pj. II. — 14	"	105

Hylli i Dritës

KONTROLLE
1974 - 1975

Mâ i fuqishmi faktor kulture.

54/2862
REPUBLIKA KOMBETARE
TIRANE

Qysh se Zoti pat folë e thânë, se nuk ishte mirë per nier qi të rrite vetun, çashtja e nierit mârrë veçmas e porsî kolektivitet kje majtë porsî nji nder mâ të randsishmet. Askuej nuk i duel me e zhvillue plotsisht ket çashtje, por mund të thohet me sugurî se nji nder zhvillime mâ të plotsueme e gjêjm në familje kû, të prirunt e natyrës e nji vendim i vullndetshem veprojn së bashku e per nji qellim, kshtû qi vertetohet nji pajtim fort i mirë fuqish të perkunderta.

Me të mkamun të familjes del shesh nji bashkpûnim i guditshem e i dobishem i nevojës e i liris. Të prirunt per kah martesâ e per kah të mkamunt e familjes gjindet pa dyshim në natyrë; por tuj kênë se të çuemt në vend të ktij të prirun bjen me vedi rrjedhime detyrësh edhe fort të randa, nierit i rrin liriya qi me dá: a me u martue, a mos me u martue.

Fillesa e familjes, pra, âsht nji vendim i lîr i dy vehtjeve gjinije të ndryshme, nji lidhnî e pashkputshme, nji vijim jete ashta së bashku, nji jetë dashtnije. Me kaq nierrî, harrue, të thuesh, vedin porsî vehtje, shkrîn më nja interesët me kê detyrohet me shkue jetë me të e per sa të gjallnojë, detyrohet me shkue jetë me fat të vetin porsî nji send i vetem. Burri perfaqson familjen per jashtë; aj perkujdeset per majen e tashme e t' ardhshme të sajë e kqyrë aq mâ me të

knaqun pûnen, sa mâ e kujdesshme të jét grueja në rregullim të permrendshem të shpís. E grueja gjên në shpí nji lâm veprimi qi perkon mâ së miri me natyrë të sajen, pse kujdeset, sherben, ngushllon e shtjen në pûnë knaqshem pasunín e vetive të mira, qi të kryemt e atyne detyrve familjare lypë si prej vedit.

Por randsija e martesës e e të mkamunit të familjes kalon edhe mí të perpjekuna e ndiesí të dy të martuemve. Bashkimi i tyne prej natyret ká per qellim fmín e dishiri i ktij i nep veprimit të natyrës nji trajtë shpirtnore, nji shêjtnim. E kúr familjes t' i jén shtue edhe fmija, at berë ká per të dalë në shesh edhe mâ mirë fuqija e saj bashkuese. Shtý prej nji ndiesije të permrendshme, prindt i kqyriu fmít, të cilvet u kan dhânë driten e jetës, porsí pjesen e vetvedit, e kujdesin per fmí e dín porsí nji detyrë të domosdoshme. E fmija i duen prinden, ndaj të cillët e dín se sa evarín, sa miradijen e kan per detyrë me diftue.

Ky kolektivitet jete e dashtnije në familje bashkon gjith pjestarët me nji lidhní aq të veçantë, sa gandimi i ksajë lidhní mërret per pabesë e per trathí. E ky kolektivitet jo veç se vín per edukatë, por edhe knaqë gjith pjestarët. Kujdesi per fmí u nep shkas prindve me mendue e me gjetë mndyrët mâ të pershtatshmet per me i drejtue kah e mara e jetës. « Bân, nânë, qi të gias! » kjo thanje popullore do t' u shtíte në mend prindve detyren qi kan me i vû roje të madhe vedit para fmive, mos me e perulë auktoritetin, me zotnue mí vetvedi, e kúr nji ndryshim mendimesh a ndiesísh të jetë shkas trazimit, të kén kujdes mos me e diftue kurr nder sý të fmive ket trazim.

E nânës i perket në nji mndyrë të posaçme me pasë kujdes per gjithçkafen mrenda rrethit shpijak, tuj kqyrë me ruejtë qetsín e harmonín, tuj u ardhë rreth fmive me ndimë të veten, tuj majtë larg zêmres së tyne trishtimin; shkurt: të kerkojë nâna me u bâ shpirti e zêmra e familjes, qi të mretnojë nder pjestarë njajo pagjë të cillen, në mundet me e ndie zêmra, nuk ká si e shprehë gojë nieri; pse vetem nji

